

Zpravodaj **2021** **pro práci s dětmi**

Bratr Kálef • Horácký seniorát ČCE

Víte, že Bratr Kálef má moc pěkné internetové stránky? Sledujete je pravidelně?

www.kalef.evangelnet.cz

A víte, že je také na facebooku? Lajkněte ho!
Jméno má jednoduché: Bratr Kálef!

Ještě si vzpomínám, jak jsem se coby dítě těšil na Vánoce. Bylo to hezké. Těšit se a netrpělivě očekávat. Vybírat čokolády z adventního kalendáře a vyhlížet tu největší, která se skrývala pod číslicí 24.

A i ten čtyřicetý prosinec byl naplněn těšením – vše se chystalo, šlo se do kostela, pak se společně večerelo, potom jsme museli se sestrou umýt nádobí (to byla muka) a dospělí ještě chtěli chvíli sedět u stolu a povídat...

Docela to veliké těšení dětem závidím, je to něco, co my dospělější už tolik neumíme. Na začátku Lukášova evangelia je řeč o člověku jménem Simeon. Je to zřetelně starší pán, ale to těšení se, to neztratil, to uměl, asi že si připomínal – já se pořád mám na co a na koho těšit. „Očekával potěšení Izraele a Duch svatý byl s ním,“ čteme v evangeliu (Lk 2, 25).

Máme na co se těšit my starší? Myslím, doufám, že ano... A to nejen o Vánocích.

A kdyby se nám dařilo v naší práci s dětmi v nich alespoň trochu takové těšení se probouzet... Totiž, pokud se máme v jakémkoli věku na co těšit – na to, co má přijít, co může způsobit radost a pokoj, pak bych si byl jist, že u toho je Duch svatý s námi.

P. S.: A tak jsem letos adventní kalendář nekoupil jen dětem, ale i sobě...

Ondřej Ruml

Obsah 2021/1

2 • Slovo úvodem (O. Ruml)

Zpráva z Valné hromady (O. Novotná) • 2

3 • 100 + 1 let evangelického sboru v Třebíči (M. Mrázek)

Evangelíci pro skauty (M. Slámová) • 4

4 • Projekt Živoucí zahrada (M. Slámová)

5 dětmi v NMnM v roce 2021 (O. Ruml) • 6

7 • Kreativní přístupy k Bibli (M. Slámová)

Tábor pro mladší (O. Maláč) • 8

9 • Tábor rodinný (D. Šimková)

Tábor pro starší (M. Růžicková) • 10

11 • Podzimní brigáda na tábořišti (O. Maláč)

Knižní inspirace pro malé i velké (D. Šimková) • 12

14 • Filmová inspirace (J. Kotouček)

Najdeš deset rozdílů? (F. Boháč) • 15

Zpráva z Valné hromady

Řádně ohlášená Valná hromada Bratra Kálefa se tentokrát konala 14. 6. 2021 online – na různých místech, ale ve stejný čas – prostřednictvím Google Meet. U obrazovek se sešlo pět členů spolku. Bylo nutné probrat technické záležitosti, které se vesměs týkaly přípravy tábořiště. Byla schválena hospodářská zpráva s výsledkem hospodaření – 52 995,28 Kč. (Mínusový schodek bude čerpán z přebytků z let minulých.) Dále bylo odsouhlaseno navýšení táborových poplatků, které je ale zatím minimální, a to díky dotaci na činnost spolku získané od kraje Vysočina.

Bratr Kálef je dále členem RDMKV. Další Valná hromada se uskuteční v roce 2022 na jaře a bude Valnou hromadou volební.

Za BK

Olga Novotná, předsedkyně

PODPOŘIL

Kraj Vysočina

100 + 1 let od založení evangelického sboru v Třebíči

1.–3. října 2021

ZE ŽIVOTA
SBORŮ

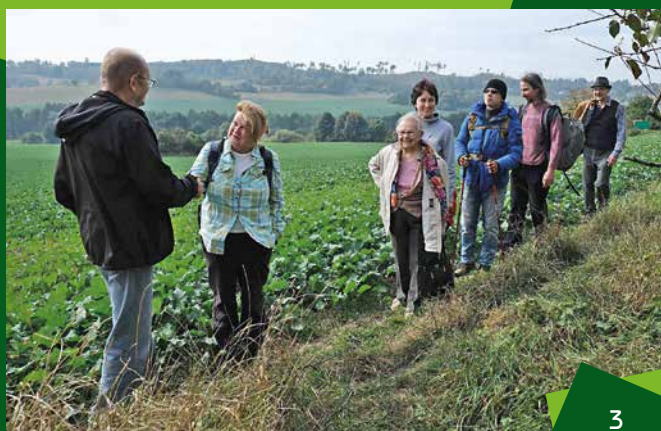
Konečně jsme se dočkali! Minulý rok nám to covidová opatření znemožnila, letos slavíme. Začali jsme v pátek 1. října výborným recitálem o životě J. A. Komenského. Skvělá byla zvláště hudební interpretace skladeb té doby panem Návratem na barokní housle.

V sobotu 2. října jsme se vrátili ke kořenům. Vyrazili jsme pěšky z Třebíče do Horních Vilémovic. Než vznikl v Třebíči farní sbor, kazatelská stanice spadala právě pod Horní Vilémovice. Tehdy a vlastně i ještě předtím chodili třebíčtí evangelíci v neděli do vilémovického kostela 12 km tam a zase zpět. Na naši pouť se symbolicky připojil náš budoucí farář Filip Boháč. Krajina zde je malebná, díky kůrovci není nouze o výhledy, počasí nám přálo. Přesto, že občerstvovacích

zastávek jsme si užili více než dost, byli jsem rádi, že jsme si na vilémovické farské zahradě mohli upéct burty a zazpívat si s kytarami a houslemi. A pak nám pan farář Jun vyprávěl o historii hornovilémovického sboru.

Neděle 3. října se nesla v nejslavnostnějším duchu. Bohoslužbu vedl synodní senior, na varhany hrál celocírkevní kantor. Kostel se zase po dlouhé době zaplnil. Přišli hosté z jiných sborů i ze spřátelených církví, bývalí faráři. Odpoledne se hráli mládežníci krátkou hru, kterou následoval Moravetzův výběr náročných písní z nového zpěvníku. Na závěr přispěli k oslavám i pamětníci svými dojemnými i vtipnými příspěvky.

Michal Mrázek

Evangelíci pro skauty

V minulém roce se jednotlivci z našeho sboru (včetně několika studentů) připojili k pomoci místnímu skautskému středisku, které ve spolupráci s městem pomáhalo místním seniorům v době nouzového stavu. Situace se pak opakovala i při dalších vlnách. Skautů je ve Velkém Meziříčí hodně a neustále překvapují svým záběrem. Mnozí z nich odjeli koncem června jako dobrovolníci do obcí zasažených tornádem, aby se na chvíli vrátili na červencový tábor, a pak zase zpět dobrovolničit. Chtěli jsme jim proto vyjádřit podporu a rozhodli se uspořádat pro místní středisko dvě akce.

Jednou byla dražba dresu fotbalisty a evangelíka Tomáše Holeše, který pochází z borovnického sboru. Tomáš přijel na náš česko-holandský summercamp (letos bez holandské účasti) pobesedovat a k našemu překvapení si se zájemci i zahrál fotbal. A věnoval do dražby svůj reprezentační dres. Částky u běžně dražených dresů budou určitě mnohokrát vyšší, ale

my jsme byli nadšení, když jsme vybrali přes 15 tisíc, které jsme mohli skautům věnovat.

Druhou akcí byla benefice, kterou pořádáme pravidelně před začátkem adventu. Ještě pár dní před termínem to vypadalo, že naše snaha motivovat děti ze sboru je lichá, že nebudou chtít ani vystupovat, ani vyrábět vlastníma rukama výtvary, které by bylo možné prodat. To nedělní odpoledne nás však mile překvapilo. Krom kulturního programu o devíti vstupech a skvělého moderování benefice Michalem Konvalinkou a Kristýnou Čermákovou jsme se dozvěděli víc o skautingu, o místním středisku a zahráli si na zahradě klasickou obíhačku, při které se nenechala zahanbit ani nejstarší generace (naopak některé děti se zapojit odmítly ☺). Prodejců bylo nakonec deset a skauti odcházeli o něco bohatší. Doufáme, že nejen ve smyslu finančním. Výtěžek obou akcí bude věnován rekonstrukci jejich scházecího místa, kterému říkají Baráček.

Markéta Slámová

Projekt Živoucí zahrada

Na popud sestry Ilony Mužátkové se náš sbor stal jedním ze „zelených zrněk“. Přemýšleli jsme, do čeho vtělit svou ekologickou odpovědnost za místo, kde žijeme. Jako první na ráně bylo bezprostřední okolí Husova domu. Zahrada je velká a docela hezká, mohla by se stát útočištěm mnohého hmyzu a ptactva, které tu doma zatím není. A také lidí, kteří si sem třeba na chvíli sednou cestou z práce, než dojdou do sousedních bytovek. A rozhovor ve skupince nebo třeba s farářkou je taky leckomu milejší právě v přírodě (o čemž jsem se přesvědčila při předsvatebních a předkřesťních rozhovorech).

Díky iniciativě sestry Jarky Turzové nás navštívila nedostudovaná zahradní architektka Eva Hybášková, která nás učila a stále učí vnímat zahradu úplně jinak. Ptali jsme se s ní: Jak ti je, když si stoupneš doprostředka a koukáš se jednotlivými směry? *Tam, kde ti je pohled nepříjemný, s tím prostě něco*

udělej. Víš, které druhy rostlin jsou původně vysočinské? Měly by mít převahu. Najdou si tu zázemí motýli, brouci, mravenci, obojživelníci, ptactvo? Chybí některé rostlinstvo, nemáme dost hmyzích domečků, ani malou vodní plochu, mravenišť lze trochu víc chránit, instalovat by se daly další ptačí budky, pítka, krmítka... Který plevel je užitečný a který je lepší trochu mýtít? Plevel je lepší než tráva, jen bacha na agresivní druhy. Uvažovali jste o nějaké třeba malé vodní ploše? ... kterou by uvítali obojživelníci... Chcete, aby trsy rostlin, které se rozrostou, působily harmonicky? Pokud ano, osadte je v pravidelných pruzích. Máte tu krásné stromy i pár keřů (tisovec a buxus není zrovna zvířeně přátelský), nechtělo by to další bobulové keře? Zkuste vzít se začátkem jara staršíké keře úplně u země, poznáte, které se obrodí! Většina se skutečně zazelenala. Proč nedáte vyniknout starým pumpám a bednění kompostu – klidně použijte nějakou „jebrou“ bar-

vu. Jestli chcete, aby se sem lidi naučili chodit, máte tu dost laviček nebo nějaké odlehle místo, kde by si člověk mohl třeba číst? A co takhle hamaku? Nechtěli byste si udělat z kovošrotu přenosné ohniště? *Výhodou je, že se po zahradě můžete pohybovat – někdy je lepší být blízko domu, někdy zas dál.* Aby vám neužděl svah při vjezdu do zahrady, chtělo by to půdokryvný habit proti erozi, který zároveň zabrání propustnosti plevelu... Uvažovali jste o instalaci uměleckého díla v přední části? Kolem kmene největšího stromu by se dalo vybudovat jakési podium, na kterém by se dalo sedět či ležet... Eva nám pak navrhla možné úpravy, které staršovstvo jednohlasně schválilo.

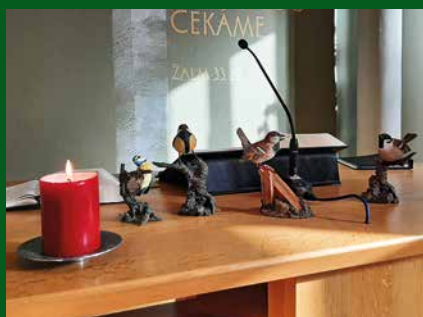
A tak jsme se pustili do brigád – covidová doba pro ně byla jako stvořená, protože lidé byli radši venku než vevnitř, už od března jsme začali s pracemi. Převezení kompostu nad kořeny staré lípy, kde bývá velmi sucho. Výroba hrazení na kompost z palet. Vymýcení rychle se šířících náletů. Ochrana starších stromů. Výroba laviček. Pořízení dalšího kolečka. Zasazení stromků a keřů a jejich ochrana (ano, přestože jsme v zástavbě, chodí nám na zahradu srnky ☺). Vypleť záhonů s agresivním rostlinstvem. Zasazení trsů vysočinsky původních rostlin s tím, že až do sebe prorostou, vytvoří téměř „bezúdržbový koberec“. Výroba či nákup

a instalace pítek. Příprava ptačích budek. Částečné osázení včelího a motýlího záhonu. Pořízení velkého stanu. Instalace dalšího svodu a nádoby na dešťovku. Záměrně ponechaná halda dřeva. Osázení živého plotu z odnoží keřů, které se přirozeně rozrůstají – především šeríků.

Podarilo se také zrekonstruovat přístěnek, ve kterém jsme se setkávali při pandemických vlnách s dětmi a dospívajícími a farářka se snoubenci a žadateli o křest nebo občasnou návštěvou. Na konci prázdnin jsme uspořádali loučení s prázdninami, při kterém jsme si poprvé naplno užili všech krás pospolu, setkání podpořila prima hudba. Krásnou akcí bylo setkání s ornitologem Pavlem Světlíkem a odborníci na divoké zahrady Janou Ledečovou (oba pracují v organizaci A Rocha), kteří s námi zahradu prošli a navrhli nám, jak ji učinit přístupnější dalším druhům zvířat.

Proč tohle všechno píšu do káleřáckého zpravodaje? Jednak proto, že téměř u všech brigád a dalších akcí byly děti – mladší i starší. Přišly s rodiči, prarodiči či sourozenci, někdy byly vyslané „za rodinu“ jako jednotlivci. A za druhé proto, že je tohle příležitost poděkovat za podporu, která šla z mikroprojektů Horáckého seniorátu. Děkujeme! A těšíme se na další etapu.

Markéta Slámová

S dětmi v NMnM v roce 2021

Přes všechnu bídu koronavirového času se v novoměstském sboru přece jen uskutečnilo několik (a někdy i kvůli tomu lehce modifikovaných) akcí s dětmi a pro děti. Na místo tradičního odpoledního programu na Zelený čtvrtek jsme vyrazili na velikonoční okruh v okolí Nového Města. Účast byla překvapivě vysoká, po stopách exodu Izraelců se prošli i nečlenové sboru a nikdo nereptal, někteří si cestu dokonce chválili.

I Noc kostelů byla letos trochu jiná – mimo kostel a program vlastně uchystaly (krom koncertu a ekumenické pobožnosti) právě děti – podle scénáře připraveného Markétou Popelovou

Nečasovou. Tři zastavení přiblížila plánování a stavbu novoměstského evangelického kostela, potýkání se prvních farářů z Uher v našem kraji s jazykovou bariérou a také starou ještě předtoleranční historku o evangelickém zbojníkovi.

V červnu jsme pak vyrazili do Bystřice, nejprve vlakem a pak pěšky. Šlo nás méně, ale cesta se vydařila a povedený byl také odpolední program v Bystřici – s opékáním buřtů, s koncertem a posezením.

A také zářijová sborová neděle se neobešla bez programu pro děti – po bohoslužbách se konal program s žonglováním a bublinami a divadlem o Nebojsovi.

Ondřej Ruml

Kreativní přístupy k Bibli

Seminář s Anneliese Hecht

... Slova Bible jsou jako semínko:
Smysl, který pro nás mají, odhalují,
jen když jsou zaseta do půdy našeho života.
Tam je život proměňuje a objevuje se květ.
V květu poznáte smysl semínka.
(Carlos Mesters)

Čtrnáctého října se konal v presbyterně novoměstského kostela seminář s teoložkou a germanistkou Anneliese Hecht, která od roku 1982 pracovala jako referentka pro biblickou pastorační v Katolickém biblickém díle ve Stuttgartu. Během života si postupně uvědomovala, jaká zeje propast mezi světem Bible a naším životem, a začala promýšlet metodiku, která by pomohla skrze vlastní zkušenost či přímo prožitek tyto dva světy spojit. Anneliese promýšlela jednotlivé metody (některé znala od kolegů, jiné praxi vytvořila) a spojila je do metodiky celostní práce s Bibli.

Po svém odchodu do důchodu začala Anneliese cestovat a na svých seminářích celostní práci představovat. Díky Českému katolickému biblickému dílu a Oddělení výchovy a vzdělávání naší církve přijela se svými semináři i do Česka.

Kdo by čekal teoretickou suchopárnou přednášku, byl by zklaman. Pokud totiž chcete „Zažít Bibli!“ (což je motto celostní práce) a zvolíte jakoukoliv metodu, neměly by v ní chybět tři kroky, fáze: vyjít ze života (přiblížit se textu, projektivní fáze,

motivační fáze), vyjít z textu (analytická fáze, fáze zpracování, naslouchání biblickému textu) a text vpustit do života (adaptační fáze, fáze přivlastnění). Toho se Anneliese držela, a tak jsme především metody „ochutnávali“.

Básnili jsme, odpovídali coby proroci či mesiášové na hndopišské otázky, vyzkoušeli si textové puzzle, zažili imaginativní meditaci, ocitali se v rolích a vyskakovali z nich, nechali na sebe působit vizualizaci rozestavených biblických postavček, vyzkoušeli si metodu čtverce nebo dyádového rozhovoru, rozšířili možnosti využití symbolických karet *Obrazy života – život v obrazech* a mnohé další.

Znovu jsem si uvědomila, jak při katechezi často sklouzávám k tomu, co už znám. Jak málo prostoru dávám dětem a dospívajícím dostat se k biblickému textu jinou než intelektuální formou. Jak je to fajn, když někoho zajímá, co mě právě napadlo. Jak je dobré se důkladně připravit, ale taky včas svou „práci předem“ zahodit a jít po stopě, která je mnohem dobrodružnější. Těch šest hodin bylo nabitých k prasknutí, a ještě jsme se u oběda docela nasmáli. Účastníci semináře odjžděli nadšení a s nábojem tuto práci vyzkoušet v místech, kde působí. A protože mi zůstávají mnohé dojmy, ale jen některé metody bych byla schopna v plnosti do kolektivu přinést, jsem vděčná, že Anneliese píše knihy. Takovou summou její práce je knížka *Zažít Bibli*, kterou vydalo Petrinum.

Markéta Slámová

Tábor pro mladší

Rok 2012, první rok Bratra Kálefa na tábořišti v Křídlech?! Jako vážně?! To znamená, (když použiji počty ze základní školy) že letos, v roce 2021, se konal 10. běh na tomto místě! Teda 10. běh mladšáků, 10. běh staršáků a 10. běh rodin s dětmi (ale tady nevím, jestli jich není více). Z toho vyplývá, že se na tábořišti vystřídal kupka dospělých, hromada dětí, uvařilo se nespočet jídel a asi stokrát kopaly latríny... kilometry naběhané při hrách nebo hodiny prospané při nočních hlídkách ani nemá cenu počítat. A probdělé noci vedoucích NAD PROGRAMEM pro klid duše počítat taky nebudeme! Vytažená klíšťata, zalepené bolístky, obvázaná kolena a kotníky by dohromady daly také slušné číslo, ale zde je důležité, že vážných a návštěvu nemocnice potřebných případů bylo minimum (teď si vzpomenu akorát na svou maličkost). Za veškerou tuto (profesionálně spočítanou) statistiku patří velké DÍKY všem, kteří se na ní podíleli, a všem, kteří nám ji POMOHLI/UMOŽNILI vytvořit!

Letošní běh Bratra Kálefa pro mladší měl před sebou těžkou výzvu, a to obejít se bez hlavního vedoucího Honzy Keřkovského, který byl po dobu předchozích devíti běhů hnacím motorem, hlavním pilířem a především osobou, kvůli které jste na tábor chtěli, jeli a měli se tam krásně! Naštěstí pro děti, dokázal za tu dobu vytvořit partu vedoucích, která se, společně s mladou vedoucovskou krví, ostříleným duem kuchařek, šikovným zdravotníkem a v té době ještě brněnskou farářkou, této výzvy nelekla a postavila se jí čelem. Takže doufám, že laťka zůstala stejně vysoko a možná se, i díky hudebnímu uskupení, kterému sice chyběl kytarový a pěvecký um Ondry Zikmunda nebo Honzy Ženatého, ale zato byl bohat na nástroje (kytara, ukulele, djembe a mandolína), trošičku posunula výš.

Pro děti se připravil program podle Knihy džunglí, a tak se stalo, že se první večer obyvatelé džungle na poradní skále dohadovali, zda lidská stvoření přijmou mezi sebe, budou je učit zákony džungle a poskytnou jim ochranu před ohavným a nelítostným tygrem Šerchánem, který si na ně brousil zuby. Šerchán naštěstí musel s nepořízenou z poradní skály utéct. Nebezpečí v džungli ale není jen Šerchán! Museli jsme bojovat s opicemi, které nám ukradly sladkosti, postavit se bílé kobře, jež se prvně tvářila přátelsky, ale pak na nás zaútočila kvůli nesmyslnému zlatému pokladu. Opravdu velká zkouška nás čekala v momentě, kdy se džunglí proháněla obrovská přesila nelítostných psů, proto jsme museli vymyslet, jak psy nalákat do pasti mezi divoké včely, abychom je vůbec porazili. To se naštěstí díky důmyslným provokacím podařilo, a džungle tak byla zachráněna. Ouvej nám bylo i v momentě, kdy se mladí vlci z klanu, postrkování Šerchánem, chtěli zbavit starého vůdce Akély. To by pro nás znamenalo ztrátu ochrany, proto jsme si byli nuceni od lidí půjčit rudý květ (oheň) a pomocí něho na poradní skále obhájit svůj život a zachránit i Akélu. To se ví, že když si uděláte tolik nepřátel, je lepší schovat se u lidí, ale zde zjistíte, že je to ještě větší džungle a číhá zde víc nebezpečí než v pravé džungli, kde se ctí zákony. Nezbylo nám, než porazit Šerchána a přinést na poradní skálu jeho kůži, tím si sjednat respekt a získat právo na to v džungli žít, ale stále je potřeba myslet na heslo, které nám pomáhá... TY A JÁ JSME JEDNÉ KRVĚ (tak, jak je to v hymně).

Oskar Maláč

Tábor rodinný

Ve dnech 11.–16. 7. 2021 ovládli rodinný běh tábora Bratra Kálefa drsní Skandijci a jejich tradiční výcvik bratrstev. Každoročně propojuje jednotlivé táborové dny společné čtení knížky. Letos byl program inspirován fantasy příběhem *Bratrstvo* od australského spisovatele Johna Flanagana.

Tábor se opět držel léty osvědčeného režimu. Pravidelný rytmus dne zajišťovalo jídlo: snídaně, oběd, svačinky a večeře. Dopolední program byl organizovaný a vycházel z knižní předlohy. Účast na něm nebyla povinná, ale žádoucí. Odpoledne bylo ponecháno volné zábavě. Od počátku pořádání rodinného běhu jsme přesvědčeni, že by děti měly mít dost času na to, aby se mohly zabavit podle sebe a užít si krásné prostředí tábořiště. Díky krásnému počasí to letos znamenalo, že do sebe děti rychle naházely oběd a ještě při umývání ešusů, s rukama v lavoru, volaly na rodiče, zda se mohou jít koupat do rybníčků, luxusně umístěných uprostřed tábořiště. Tato zábava jim vydržela téměř celé odpoledne. Dny uzavírala krátká pobožnost u večerního ohně a zpěv dlouho do noci.

Za velkou přednost našeho tábora považujeme široké věkové rozpětí dětí, které za námi se svými rodiči jezdí. Ať už to jsou miminka schovaná u maminek v břiše, kojenci, batolata, předškoláci, školáci, a dokonce za námi stále ochotně jezdí i dospívající. To dodává celé dětské skupině jedinečnou dynamiku.

Ačkoliv program většinou připravuje jeden z rodičů, ostatní jsou mu ochotně k ruce, aby pomohli, popř. svými dovednostmi a koníčky obohacují táborový čas. Díky tomu jsme si letos pod odborným dohledem užili akrobatické cvičení rodičů s dětmi, vyzkoušeli minikurz Nordic walking, vyslechli si erudovanou přednášku o Vikinzích (kteří byli pro Flanagana bezesporu inspirací pro Skandijce), pochutnali jsme si na vynikajícím grilovaném mase, někteří se nechali dokonce i o prázdninách zlákat matematickou dílnou a díky názorné ukázce dvou obětavých tatínků se děti dozvěděly, jak v žádném případě nerozdělávat oheň.

Protože je příběh *Bratrstva* plný udatných mužů, kteří rádi poměřují svoje síly, usilovali i přítomní tatínkové o získání skandijského titulu největšího bojovníka, tzv. magtiga. Zápolili v pěti disciplínách: běhu s krosnou naloženou plnými pet lahvemi, střelbě z praku, výdrž v tzv. „prkně“ (neboli planku), souboji muž proti muži na lávce v rybníce. Posledním úkolem bylo složit oslavnou báseň na ženu či přírodu.

Je nad slunce jasné, že vyhrál ten nejudatnější tatínek. Příští rok však bude získaný titul obhajovat. A jen pro zajímavost: rekord ve výdrž v planku nenáležel žádnému z mužů. Tato disciplína inspirovala i děti, aby poměřily svoji houževnatost. Nositelem rekordu se stal osmiletý chlapec. Vydržel bojovat se svým tělem i svojí myslí celkem 15 minut. Dokážete to taky? ☺

Daniela Šimková

Tábor pro starší

*Serpentíny stoupaj v kopci výš a výš,
za kopcem jezero užíš, to si piš,
v lesích kolem města
duše starých indiánů stále přebývají, drží tajemství.*

*Vítejte ve městečku Mezi Jezery,
tak tohle jsme tu ještě, ještě neměli!*

Tato slova zněla každé ráno i každý večer nad lesem z úst dětí, které přijely s vidinou dovolené do poklidného dřevorubeckého městečka Mezi Jezery. První dny jedly vynikající kobližky, prozkoumávaly hluboké horské lesy a poznávaly místní obyvatele – bohatého majitele hotelu, milou servírku, nerozvážné středoškoláky i podivínského kamionáka. Pak se ale ve městečku událo něco, co tu ještě neměli. Byla zavražděna mladá dívka Laura Palmerová a děti se společně s agentem Coopem pokoušely dopadnout vraha. Vyslyšely podezřelý, v přestrojení hrály karty v kasinu a provedly noční útok na doupe, kde se skrýval hlavní podezřelý. Jak ale zjistily, pravý vrah jim stále unikal...

*Řeka teče mezi stromy dál a dál,
jsme tu spolu, nemusíš být sám, tak sám,
hladina jezera byla klidná včera,
ale dneska může být všechno zas úplně jinak.*

I přes těžký úkol jsme společně měli krásný čas – večery u ohně plné zpívání, odpolední sporty i volejbal na novém hřišti. A po jednom divokém dešti došlo i na potopu, kdy se jezírko vylilo z břehů, stany protekla řeka a my jsme si museli poradit se zatopenou kuchyní a hangárem. Pak jsme si i na chvilku užili neplánovaného přírodního koupaliště Mezi Jezery.

*V průsmyku nepřestává vítr vát,
cirkule na pile slyš řvát a řvát,
v pokojích hotelu večer si ustelu,
ráno rozcvičku si dám, pak v BB posnídám.*

V okolí městečka probíhala čilá těžba, a tak se k nám často linuly zvuky motorových pil. I tak jsme ale čile vstávali na rozcvičku a pak běhali po lese, například když jsme bojovali proti zvěři posedlé zlým duchem. Naštěstí jsme si v místním bistru BB vždy mohli pochutnat na nějaké dobrotě slečny Normy.

*Vítejte ve městečku Mezi Jezery,
tak tohle jsme tu ještě, ještě neměli!*

Marie Růžicková

Podzimní brigáda na tábořišti

První podzimní víkend proběhla na tábořišti brigáda. Vzhledem k tomu, že se brigáda křížila se Sjezdem (nejen) evangelické mládeže, nebyla účast moc velká, ale na výkonu a provedené práci se to neprojevilo. Brigáda se nesla v duchu vyklízení prostor (prasečáku), které jsme využívali pro skladování věcí potřebných pro stavbu a chod tábora: teepee tyče, podsady, vybavení do kuchyně a mnoho dalšího. Vše se muselo naložit, odvézt na tábořiště a zde uskladnit. Za ty roky se tu nashromáždila i pěkná hromada věcí, které se používaly při vytváření programu na tábořech a ke konci tábora tu zůstaly buď z důvodu dalšího možného použití nebo je srdce nedovolilo vyhodit. A tak se uskutečnila i obří třídicí akce,

kteřá nebyla vůbec lehká, ale byla potřebná, jelikož bychom se s těmito věcmi na tábořiště opravdu nevešli.

Úkolu nelehkého jsme se chopili důsledně, a tak se podařilo vše roztřídit, odvézt do kontejnerů, a dokonce pár věcí putovalo do domácností jako upomínka na tábor.

Po náročném dni nás čekala zasloužená odměna v podobě zpěvu u táboráku, špekáčků a krásné hvězdné oblohy. Velké díky patří všem, kteří se brigády zúčastnili a nebáli se vrhnout do tak špinavé a náročné práce. Takže díky! A vy, co jste se chtěli zúčastnit, ale časově vám to nevyšlo, nezoufejte, před táborem se určitě bude konat další brigáda a my se vám opět ozveme.

Oskar Maláč

24.–26. září

Knižní inspirace

tentokrát
severská pro malé i velké

Na následujících řádcích přinášíme jako obvykle inspiraci na knížky pro malé i velké čtenáře. Snad za to mohou sněhové závěje, které se třpytí venku za okny ve chvíli, kdy vzniká tento příspěvek, že byly tentokrát vybrány knižní tituly, jejichž domovinou je chladný sever – konkrétně Norsko. Díky tomu se zcela neplánovaně propojila i s novou rubrikou filmové inspirace, ve které vás budeme postupně upozorňovat na zajímavé filmy, které můžete zkusit využít při práci s mládeží. Snímek, kterým tuto rubriku zahájíme, se odehrává v dechberoucí islandské krajině.

Doktor Proktor a...

Jo Nesbø

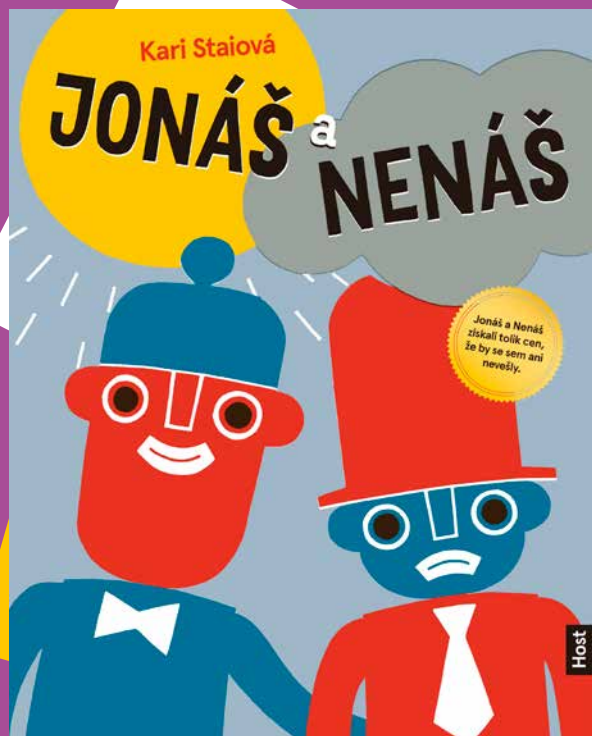
nakladatelství Kniha Zlíh
pro děti od 6 do 12 let

V žánru severské krimi patří k nejúspěšnějším autorům Jo Nesbø. Většina jeho tvorby je určena dospělým, je ale i autorem této mimořádně povedené série pro děti. Postavy jsou jednoznačně rozdělené na dobré a zlé. Hlavními hrdiny jsou tak trochu outsiders – malíčký pihovatý chlapec Bulík s rudými vlasy, nevýrazná, rozvázná, rozumná holka Liza a jejich soused, potrhlý doktor Proktor. Během celé série prožijí mnohá dobrodružství: v prvním díle vyladí k dokonalosti prdící prášek, v druhém díle procestují s vanou času historii (a možná ji i trochu poupraví), ve třetím díle nasadí své životy proto, aby zachránili Norsko a zhypnotizované Nory před invazí měsíčních chameleonů z vesmíru, ve čtvrtém díle se v Anglii snaží získat zpět celý norský národní poklad a pátý, zatím poslední díl, je vánoční.

Příběhy rychle odsypají, vysoké tempo dětští čtenáři jistě ocení. Příběhy jsou plné humoru, nečekaných zvratů, vtipných narážek a odkazů, které mnohdy odhalí spíš rodiče (např. skupina BABA a Dbítlz). Neokoukané ilustrace Pera Dybviga dokonale podtrhují dynamiku příběhů. Knihu vřele doporučuji pro společné předčítání.

Zcela jedinečný posluchačský zážitek přináší příběhy doktora Proktora, Lizy a Bulíka načtené Davidem Novotným na audioknihách vydavatelství One hot book. Stejně jako knížky jsou díl od dílu lepší, tak i audioknihy postupně zrají jako víno.

Jonáš a Nenáš

Kari Stai

nakladatelství Host
pro děti od 3 let

Dva kamarádi, kteří snad nemohou být rozdílnější. Jonáš na všechno říká JO. Nenáš naopak NE, dokonce umí toto slovíčko říct stovkami různých jazyků! S rozdílnými životními přístupy je pro ně obtížné bydlet společně, proto se od sebe odstěhují. Jeden z kamarádů obývá vršek Anopurnu (hádejte který), druhý Neverest. Přesto všechno zůstávají nejlepšími kamarády. Podaří se Jonášovi Nenáše přemluvit na dobrodružnou výpravu?

Nejmenším dětem srozumitelný a přímočarý příběh o tom, jak je důležité umět ve správnou chvíli říct NE a proč je výhodné ovládat cizí jazyky. Kniha s jednoduchými ilustracemi a krátkými texty.

Knížka se stala v Norsku fenoménem. Zajímavý oříšek přinesl překladatelům vtípek, kdy jména obou kamarádů v sobě nesou souhlas a nesouhlas. Ale zdá se, že si s tím se ctí poradili. Posuďte sami: v cizině čtenáře knihou provází Yesper a Noper, Jakob a Neinkob, Tiloui a Tinon.

Sněhová sestřička

Maja Lunde

nakladatelství Host
pro děti od 8 let

Norská autorka Maja Lunde vypráví příběh desetiletého chlapce Juliána, který miluje Vánoce a vše s nimi spojené. Zdá se však, že letos do jeho rodiny Vánoce nepřijdou. Doma panuje smutek a chlad – rodiče se potloukají po bytě jako bez duše, mladší sestřička, obvykle výbušná jako rachejtle, vůbec nezlobí. Rodina totiž truchlí nad ztrátou chlapcovy starší sestry Juni. Rodiče nemají ani pomyslení na vytváření sváteční atmosféry. Jednoho dne ale Julián potká upovídanou holčičku Hedviku s tím nejzářivějším úsměvem. Právě ona chlapci vrátí naději, že by vánoční kouzlo mohlo vklouznout i do jeho domova.

Norský bestseller o rodině, smrti a přátelství se řadí mezi vánoční příběhy, v nichž hraje hlavní roli tragická událost. Je to kniha o prožívání hlubokém zármutku a o tom, jak jím projít a nezapomínat přitom na své nejbližší.

Sněhová sestřička je nezapomenutelný příběh plný snových a melancholických ilustrací, který ocení milovníci vánoční atmosféry v každém věku. Vánoční však není pouze příběh, ale i forma knihy. Je rozdělena do 24 kapitol, obdobně dlouhých, takže pokud vydržíte číst každý den pouze jednu kapitolu, může se stát adventním kalendářem.

Daniela Šimková

Máme vzít záchranu světa do vlastních rukou?

Island je ostrovní stát ležící daleko na severu na 65. rovnoběžce severní šířky. Spojujeme si jej hlavně s nedotčenou panenskou přírodou. Přestože ho obývá jen něco okolo 350 tisíc obyvatel, tedy o něco méně než Brno, může se chlubit úspěšnými filmaři a filmařkami. Snímky, které vzniknou na Islandu, pravidelně obírají evropské filmové festivaly a těší se zájmu náročnějších diváků a divaček po celém našem kontinentu. Můžeme tak směle konstatovat, že islandská kinematografie je mnohem úspěšnější než ta česká. Z posledních let vzpomeňme třeba *O koních a lidech* (2013) Benedikta Erlingssona, *Berany* (2015) Grímura Hákonarsona nebo *Bílý bílý den* (2019) Hlynura Pálmasona.

Právě režisér prvního z jmenovaných snímků Benedikt Erlingsson natočil před několika lety svůj druhý film *Žena na válečné stezce* (2018). Vypráví příběh zdánlivě spořádané učitelky a sbornistky Hally. Jde o ženu ve středních letech, která je pevně začleněna v místní komunitě a nikdy nikomu neodřekne pomoc. Halla má však ještě druhou tvář, o které ostatní nemají tušení. Zoufale touží měnit svět víc, než se z odlehklého studeného ostrova zdá možné. Nikdy neměla to štěstí mít dítě, a tak vyjednává o adopci holčičky z válkou postižené Ukrajiny, která by naplnila její touhu po péči a výchově.

Zároveň si však klade mnohem náročnější cíl – záchranu v úvodu zmiňované islandské přírody. Halla je přesvěd-

čena, že směr, jakým se ubírá náš svět, není správný, a vyhlásuje soukromou válku místním železárnám, jež znečišťují její milovanou krajinu. Vydává se pravidelně do odlehlých končin a za pomoci luku, šípů a ocelového lana zkratuje elektrické vedení a odpojuje železářny od přísunu elektrické energie. Místní úřady samozřejmě její sabotáže nenechávají bez povšimnutí a po záškodnicku začíná pátrat celý policejní sbor. Postupně se smyčka kolem Hally utahuje a ona si bolestně uvědomuje, že kdyby byla chycena a odsouzena, skončí i naděje, že by se kdy mohla dočkat vytoužené adoptivní dcery. Má tedy vzdát svůj boj za to, co považuje za správné?

Režisér Erlingsson ve svém filmu nastoluje hned několik zásadních témat. Za prvé je to ekologie a náš vztah k prostředí, ve kterém žijeme a o něž jsme postupně olupováni nadnárodními průmyslovými koncerny a jejich honbou za stále většími zisky. Dále je to téma rodiny, po které toužíme, ale i našeho místa v komunitě mezi sousedy a přáteli. A konečně otázka, co zmůžeme sami. Máme se vydávat do osamělého boje proti systému, který nám nevyhovuje, a klidně i se zbraní v ruce (i když našim terčem jsou jen dráty vysokého napětí)? Nebo máme zkusit bojovat slovem a přesvědčovat lidi kolem nás o správnosti našeho pohledu na svět? A co když náš boj ohrožuje to, po čem toužíme nejvíce?

Žena na válečné stezce vyniká nejen zajímavým příběhem, který nás nutí přehodnocovat vztah ke světu, ale i krásnými záběry islandské krajiny, v níž se odehrávají divoké honičky Hally s policejním vrtulníkem, uštěpačným severským humorem nebo zábavnými písněmi, které hraje kapela náhodně se objevující v ději. Neměli bychom konečně zapomenout zdůraznit, že ne náhodou se rozhodl Erlingsson vyprávět o silné ženské hrdince, která je odvážnější a umí to s lukem lépe, než všichni muži v jejím okolí.

Jiří Kotouček

Film je možné zhlédnout
prostřednictvím služby
edisonline.cz.

Najdeš deset rozdílů?

Pro BK připravil Filip Boháč

100 + 1 let od založení sboru v Třebíči

Knižní inspirace pro malé i velké

Podzimní brigáda na tábořišti

S dětmi v NMnM v roce 2021

Kreativní přístupy k Bibli

Zpráva z Valné hromady

Projekt Živoucí zahrada

Evangelíci pro skauty

Najdeš deset rozdílů?

Tábor pro mladší

Filmová inspirace

Tábor pro starší

Tábor rodinný

facebook.com/bratrkalef

kalef.evangnet.cz

Zpravodaj pro práci s dětmi vydává Bratr Kálef, z.s.

adresa: Bratr Kálef, z.s., Vrchlického 1, Jihlava, 586 01 • IČ: 488 98 937

kalef@evangnet.cz • bankovní spojení: 2200424296/2010

grafický návrh a sazba: TFSoft, www.tfsoft.cz

tisk: Tiskárna Unipress, s.r.o., www.unipress-zr.cz • náklad: 200 kusů